

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

Granviks förskola

Läsåret 2026-2027

Alla människor, stora som små, har rätt att bli accepterade som de är.

Alla människor har rätt att vara olika på lika villkor.

Innehåll

Syfte	4
Viktiga begrepp	4
Kränkande behandling	4
Diskriminering	4
Trakasserier	4
Mobbing.....	5
Rasism	5
Främlingsfientlighet	5
Homofobi.....	5
Sexism.....	5
Värdegrundsplan.....	6
Definitioner och hur vi arbetar för att nå våra mål	6
Främjande insatser	8
Utvärdering och analys av föregående läsår, 2025-2026	8
Kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering inför läsåret 2026 – 2027.....	11
Sammanställning av kartläggning utifrån trygghetsvandring	12
Samanställning av kartläggning utifrån barnråd	13
Mål och åtgärder	13
Konkreta mål och åtgärder utifrån uppsatta mål	14
Åtgärder utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.....	15
Rutiner för utredning och åtgärder.....	16
Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling och diskriminering	16
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn.....	17
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal.....	17
Rutiner för uppföljning och dokumentation	18
Ansvarsförhållande.....	18
När vårdnadshavare gör förskolan uppmärksam på att kränkande behandling eller diskriminering förekommer	18

Källförteckning.....	19
Bilaga 1. Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön vid Granviks förskola .	20

Syfte

Alla barn har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt för oss på Granviks förskola att arbeta målinriktat och förebyggande för att motverka att barn såväl som vuxna utsätts för kränkande behandling och diskriminering. Vår utgångspunkt är att alla människor har lika värde och vi har nolltolerans mot all form av kränkande behandling och diskriminering. Små barns handlingar behöver inte vara medvetna kränkningar, men den enskildes upplevelse av kränkning ska alltid tas på allvar och följas upp. Skollagen (SFS 2010:800) och diskrimineringslagen (SFS 2008:567) styr vårt arbete på det här området, liksom Läroplan för förskolan (Lpfö18, rev. 2025) och Barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter).

Det förebyggandet arbetet som beskrivs i den här planen syftar till att främja alla barns lika rättigheter och att skapa en miljö som är trygg och säker för alla barn i vår verksamhet. För att kunna göra en bra och verksamhetsanpassad plan krävs aktuell kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering. Med utgångspunkt i kartläggningen kan konkreta mål och planerade åtgärder för det kommande året utformas.

Viktiga begrepp

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, psykiskt eller fysiskt, men som inte har något samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering

När en person blir missgynnad eller kränkt utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier

Uppträdanden som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också vara av sexuell natur, de kallas då sexuella trakasserier.

Mobbing

En eller flera upprepade negativa handlingar där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada, psykiskt eller fysiskt. Mobbing är normalt inte ett begrepp som används i förskolan.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att nedvärdera, förtrycka, utnyttja och kontrollera.

Främlingsfientlighet

En föreställning om att människor med avvikande kulturell eller etnisk tillhörighet eller bakgrund är sämre eller mindre lämpade för det samhälle de är främlingar till.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på en normavvikande sexuell läggning eller identitet.

Sexism

Fördomsladdad diskriminering, förtryck eller utnyttjande av människor på grund av könstillhörighet. Grunden till sexism ligger i den ideologiska eller religiösa föreställningen att naturgivna skillnader mellan könen ger dem skilda uppgifter i samhället och att dessa ska bibehållas.

Värdegrundsplan

På Granviks förskola vill vi att alla, barn och vuxna, ska utveckla självkänsla, känna trygghet, uppskatta olikheter, vara tillåtande, våga säga nej, visa generositet, tro på sig själva och vara empatiska. Vi har därför valt att prioritera följande konkreta mål för att stärka vårt värdegrundsarbete: trygghet, empati, allas lika värde, livsglädje, egenvärde och livslångt lärande.

Definitioner och hur vi arbetar för att nå våra mål

Trygghet: Känsla av säkerhet, välmående och frihet från oro.

- **Hur:** Välplanerad och aktiv inskolning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet för en trygg anknytning. Personligt välkomnande av varje barn när de kommer på morgonen. Se och bekräfta varandra dagligen. Visa och tillåta känslor. Skapa struktur och rutiner. Se till så att alla mår bra, fysiskt och emotionellt. Säkra och trygga miljöer. Cirkulera på gården för att stärka relationer mellan avdelningarna och skapa trygghet hos barnen. Förebygga konflikter genom medveten placering av pedagoger på de platser där det lätt kan uppstå konflikter.

Empati: Medkänsla, omtanke och hänsyn.

- **Hur:** Vara empatiska förbilder – barnen lär genom att se. Visa att vi bryr oss om varandra, tala väl om varandra och säga tack. Visa omtänksamhet och generositet. Ha en positiv inställning. Sätta ord på känslor, både egna och barnens. Visa att alla känslor är okej. Läs böcker om känslor och vänskap. Uppmuntra barnen att hjälpa varandra. Bekräfta när barnen visar omtanke. Lös konflikter tillsammans, inte åt barnen.

Allas lika värde: Alla har samma grundläggande rättigheter oavsett kön, ursprung, ålder, religion eller andra skillnader.

- **Hur:** Respektera olikheter med hänsyn till förutsättningar och behov. Uppmuntra olikheter som något positivt. Lyssna på allas röster. Prata om rättvisa och vänskap. Arbeta för en positiv syn på kulturell mångfald genom att uppmärksamma olika högtider och traditioner. Motverka fördomar och diskriminering genom att läsa böcker eller se filmer om mångfald och inkludering där alla barn känner sig representerade. Synliggöra olika normer. Köpa in pedagogiskt material och leksaker med omsorg. Fortbildning och kollegialt lärande för att lära oss att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Starta varje hösttermin med ämnesområdet socialt samspel som sedan får genomsyra hela verksamheten.

Livsglädje: Att få leka, skratta, vara nyfiken och ha roligt tillsammans med andra.

- **Hur:** Ge tid för lek, fantasi och spännande upplevelser. Låta barnen utforska med alla sina sinnen. Skratta och ha roligt tillsammans. Uppmuntra barnens idéer och nyfikenhet. Skapa delaktighet och inflytande. Barnråd och trygghetsvandringar varje termin där barnens tankar och åsikter får komma fram och tas tillvara. Stärka barnens motorik, hälsa och välbefinnande genom dagliga fysiska aktiviteter. Vara närvarande i barnens lekar för att stötta språkligt och socialt samt för att vägleda och förhindra konflikter.

Egenvärde: "Jag är värdefull och är bra precis som jag är", stark självkänsla.

- **Hur:** Bygga trygga relationer och visa att varje barn är viktigt. Bekräfta barnen som de är. Visa respekt för varje barns personlighet. Att få vara sig själv ger en stärkt självkänsla. Lyssna och ta barnens tankar på allvar. Ge positiv respons utan krav på prestation. Låta barnen göra val och känna sig kompetenta. Använda TAKK, bildstöd och tydliggörande pedagogik för att ge barnen möjlighet att förstå och kommunicera utifrån sina förutsättningar. Genom att möjliggöra kommunikation på flera olika sätt kan barnens samspel i relationer stärkas och leken utvecklas.

Livslångt lärande: Att utvecklas och lära genom hela livet.

- **Hur:** Ta vara på barnens vetgirighet, vilja och lust att lära. Uppmuntra kreativa aktiviteter och tankar. Visa att lärande är roligt och meningsfullt. Ge tid för utforskande och undersökande lek. Låta barnen prova, göra misstag och försöka igen. Stärka barnens tro på sin egen förmåga. Låta barnen samarbeta och lära tillsammans i grupp. Beakta rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.

Genom att vara goda förebilder för barnen skapar vi förutsättningar att utveckla trygghet, empati, allas lika värde, livsglädje, egenvärde och ett livslångt lärande.

Främjande insatser

Trygghetsarbetet rör förskolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisning/aktiviteter till sättet att prata och agera under hela förskoledagen. Arbetet sker varje dag, under hela utbildningstiden. Det främjande arbetet är en viktig del av förskolans värdegrundsarbete. Det främjande arbetet utgör även grunden för arbetet mot kränkande behandling och diskriminering. Ett framgångsrikt främjande trygghetsarbete verkar i sig också förebyggande. Granviks förskola har tillgång till specialpedagog som kan handleda och stötta personalen i trygghetsarbetet.

En stor betydelse i det främjande trygghetsarbetet är pedagogernas förhållningssätt, barnsyn och kunskapssyn. Lärmiljöerna anpassas utifrån barnens behov och intressen. Pedagogerna är aktivt medvetna, deltar i barnens lek och är närvarande i inom- och utomhusmiljön. Pedagogernas schema anpassas så långt det är möjligt efter barnens tider för att säkerställa bemanning i förhållande till antal barn.

Förskolan ska se och bekräfta varje barn för dess egen person, stärka varje barn i sin identitet och självkänsla utan att lägga värderingar i deras könsuttryck, samt ha ett tillåtande klimat för allas likheter och olikheter, vuxna som barn. Detta gör vi genom ett aktivt pågående jämställdhetsarbete, t. ex. genom utbildning och diskussioner på APT och studiedagar. Förskolan har en särskilt framtagen jämställdhetsplan som vägleder oss i detta arbete.

Vi arbetar aktivt med att påverka barnens miljö och material för att motverka negativa mönster. När det sker inköp av material till lärmiljöer på förskolan utgår vi från ett normkreativt perspektiv. Vi använder oss av observationer, trygghetsvandringar och barnråd för att kartlägga vilka problemområden vi behöver arbeta med.

Inför läsåret 2026-2027 har SKA-gruppen förtydligat vår planerings- och dokumentationsmall så att pedagogerna vid planering av metoder och utförande ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv, så att alla barn blir inkluderade utifrån behov och förutsättningar i undervisningen.

Utvärdering och analys av föregående läsår, 2025-2026

Vikten av att vara närvarande pedagoger är något vi fortlöpande diskuterar och reflekterar kring under våra APT och studiedagar, vilket gjort att vi upplever att pedagogerna blivit bättre på att vara mer närvarande och medforskande i leken. Resultatet vi ser är färre konflikter mellan barnen och stärkt gemenskap i barngruppen. Vi behöver fortsätta att aktivt utveckla barnens lekar, stötta de barn som har svårt för lekkoderna samt utmana de barn som kommit långt i sin lekutveckling. Något vi ser i vår analys av läsåret 2025-2026 är att pedagogledda lekar leder till att barnen blir mer intresserade av att delta i leken i stället för att leka fritt, t. ex. att cykla eller gunga. När

barnen deltar i en pedagogledd lek skapas en trygghet för barnen så att de vågar stanna kvar i leken och får möjlighet att lära sig reglerna. Detta i sin tur har lett till att barnen själva kan leda leken vid andra tillfällen och att de fungerar som självständiga lekledare som kan lära ut leken till andra barn. Inför läsåret 2026-2027 har vi satt upp som ett prioriterat mål att ha pedagogledda lekar utomhus minst två dagar per vecka.

Genom att starta varje hösttermin med ämnesområdet Socialt samspel, där vi arbetar med vår värdegrund, vi-känsla i gruppen, kompisregler och hur vi ska vara mot varandra för att alla ska trivas och må bra, så upplever vi att barngruppen svetsas samman och att barnen blir trygga med varandra och oss pedagoger. När det sker förändringar i barngruppen, t. ex. när det kommer nya barn eller när det uppstår konflikter mellan barnen behöver vi gå tillbaka och arbeta mer intensifierat med det sociala samspelet för att stärka barngruppen och varje enskild individ. Arbetet med socialt samspel ska vara aktivt under hela läsåret, även om särskilda insatser behövs tillfälligt. I SKA-gruppens analys av arbetet med socialt samspel har vi noterat att progressionen i barnens sociala samspel inte blivit utvärderad i pedagogernas halvårsanalyser på ett tillfredställande sätt. Inför läsåret 2026-2027 har vår planerings- och dokumentationsmall därför förtydligats och en separat rubrik har tillkommit där pedagogerna ska utvärdera hur det sociala samspelet i gruppen utvecklats under terminen. En separat rubrik för utvärdering av jämställdhets- och diskrimineringsperspektivet finns med i mallen sedan läsåret 2024-2025. Efter att denna rubrik infördes märker SKA-gruppen att pedagogerna blivit betydligt bättre på att utvärdera jämställdhetsarbetet. Dock har det inte varit tydligt *hur* pedagogerna planerat för genomförandet av undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Inför läsåret 2026-2027 har en förtydligad rubrik därför införts, där jämställdhetsperspektivet ska beaktas redan vid planering av metoder och utförande av undervisningen.

I juni 2024 påbörjade Granviks förskola en fortbildningsinsats med Sara Wikander, friskvårdskonsulent och hälsocoach för barn och ungdomar och grundare till företaget *Balanserade Barn*. Vi fick lära oss vikten av vad motorik och rörelse gör för barns utveckling och lärande. Om vi upplever att ett barn har svårigheter med motoriken eller inlärnigen behöver vi gå tillbaka till de grundläggande motoriska rörelserna som ett barn lär sig i tidig ålder och stärka dessa. Vi träffade Sara Wikander vid tre tillfällen och fick lära oss om finmotorik, grovmotorik, pulshöjande aktiviteter, avslappning och massage. Sedan denna fortbildningsinsats har motorik och rörelse varit ett prioriterat utvecklingsområde på Granviks förskola. Vår ambition är att alla barn ska få delta i motoriska rörelseövningar minst 10 minuter per dag, utöver vanlig gymnastik och fri rörelselek utomhus. Vår analys av läsåret 2025-2026 visar att vissa avdelningar tappat lite av motorikträningen utifrån konceptet Balanserade Barn, till förmån för andra prioriterade utvecklingsområden på förskolan. Andra avdelningar har hållit fast vid och även utvecklat undervisningen kring rörelse och motorik. SKA-gruppen ser i halvårsanalyserna på dessa avdelningar att barnen har lättare att fokusera längre stunder, samt att de får lättare att hitta tillbaka till fokuset och kan koncentrera sig bättre om de får röra på sig en stund för att sedan återgå till undervisningssituationen. Balansen mellan rörelse/motorik och stillasittande är väldigt viktig för att barnen ska orka delta i

undervisningen. Vi ser att avslappning är viktigt för att träna upp barnens koncentrationsförmåga. När vi använder oss av massage, yoga och avslappning blir det också lugnare övergångar och färre konflikter mellan barnen.

Det finns alltid ett fåtal barn som har svårt att hitta sin plats i gruppen och då är det extra viktigt att vi vuxna finns nära, kan läsa av signaler och stötta vid behov. På avdelningsplaneringar och löpande under dagen uppmärksammar pedagogerna varandra på om det finns barn som är i behov av extra stöttning samt i vilka situationer det är aktuellt. Vid behov kommer vår specialpedagog och handleder pedagogerna. I samråd med vårdnadshavare kan specialpedagogen observera enskilda barn och ge handledning kring just detta barns svårigheter och hur vi bör bemöta dessa för att ge barnet de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande utifrån sina behov. Under våren 2026 fanns det behov av utökade resurser i en av våra barngrupper, varpå extra personal sattes in för att kunna stötta och vägleda ett barn i känsloreglering och sociala relationer under dagen. Inför läsåret 2026-2027 finns liknande behov i en annan barngrupp och där sätts extra resurs in tre dagar i veckan under grupptid.

Under trygghetsvandringar och diskussioner i arbetslaget har det framkommit att vissa barn upplevs oroliga utan sina ordinarie pedagoger på gården vid avdelningsplaneringar. Vi har därför arbetat med att tydliggöra och förbereda barnen inför dessa situationer och upplever nu en större trygghet hos barnen samt att barnen har lättare för att knyta an till pedagoger på andra avdelningar. Detta förebyggande arbete kommer vi att fortsätta med för att bibehålla tryggheten hos barnen. Vi har även pratat om vikten av att cirkulera på gården för att se, höra och uppfatta allt som händer mellan barnen och säkerställa deras trygghet. Ökad rörelse bland pedagogerna har lett till att vi snabbare kunnat uppmärksamma och förhindra konflikter, vilket sammantaget lett till färre konflikter på gården. Att vi cirkulerar ger oss också ökad möjlighet att uppfatta platser på gården som barnen upplever som otrygga. Vi kan dock bli ännu bättre på att sprida ut oss på gården och gemensamt ta ansvar för allas barn även när ordinarie personal finns på plats. Efter observationer från pedagogerna har det framkommit att det ofta uppkommer konflikter mellan barnen vid stora rutschkanan där lekarna tenderar att bli livliga. En pedagog ska därför alltid vara placerad vid rutschkanan vid utevistelse. Detsamma gäller vid den stora kompisgungan, där barn kan känna sig rädda om det gungas lite för högt. När barnen spelar fotboll och innebandy på gården kan irritation och konflikter lätt uppstå och det är viktigt att vuxna är närvarande även i dessa situationer. Förutom att pedagogerna cirkulerar på gården och interagerar med alla barn, har vi gemensamma aktiviteter varannan fredag för att barnen ska bli trygga med alla pedagoger på alla avdelningar. Ett annat sätt att skapa trygghet mellan barn och personal på olika avdelningar är att låta barnen äta mellanmål eller frukost på en annan avdelning när möjlighet finns. På så vis känns det tryggare för barnen att byta avdelning även vid t. ex. personalbrist. Detta är något som redan sker på förskolan, men vi kan bli ännu bättre på att låta barnen gå mellan avdelningarna på mer regelbunden basis.

Genom tidigare utbildning i TAKK för samtliga pedagoger och aktivt användande av tecken i både undervisning och dagliga rutiner ger vi barnen fler möjligheter att

kommunicera och uttrycka sig. Det leder samtidigt till att färre konflikter uppstår och att samspelet och relationen stärks mellan barnen, liksom mellan barn och pedagoger.

Under hösten 2025 inledde vi ett samarbete med Ken Kvist på Höllvikens boxningsklubb, där barnen en dag/vecka skulle få träffa aktiva pensionärer och ha olika typer av gruppträning tillsammans med professionella instruktörer. Att umgås och byta erfarenheter över generationsgränserna är väldigt positivt för att utveckla barnens empati och omtanke om äldre människor, samtidigt som barnen får känna att de kan bidra till att göra någon annan glad. De aktiva pensionärerna uteblev dock från dessa träningstillfällen. Barnen fick i stället träffa barn från en annan förskola och träna samspelet med jämnåriga.

Kartläggning av risker för kränkningar och diskriminering inför läsåret 2026 – 2027

Förskolan arbetar med genusmedveten pedagogik och allas lika värde i det dagliga arbetet med barnen. Genom att regelbundet se över barnens trygghet och trivsel och kartlägga vår verksamhet kan vi upptäcka risker för kränkande behandling och diskriminering. Inför läsåret 2026-2027 har SKA-gruppen förtydligat vår planerings- och dokumentationsmall så att det tydligt ska framgå hur undervisningen planeras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsplanen har reviderats av jämställdhetsgruppen inför läsårsstart och genomgång av planen har skett på studiedag. Samtlig personal har läst jämställdhetsplanen och signerat att det blivit gjort.

Varje hösttermin genomför Trygga Barn-gruppen trygghetsvandringar med våra 4-5-åringar utomhus för att kartlägga platser på gården där barnen kan uppleva otrygghet eller där kränkningar kan möjliggöras om vi vuxna inte är uppmärksamma och närvarande. Varje vårtermin genomförs trygghetsvandringar inomhus med samma åldersgrupp för att kartlägga våra lärmiljöer och säkerställa en trygg och säker inomhusmiljö. Kartläggningen utgår ifrån ett frågeformulär där barnen enskilt får svara med egna ord eller peka på en glad eller ledsen mun för att beskriva känslan vid de olika platserna/lärmiljöerna. Frågeställningarna till barnen handlar om trygghet, kompisrelationer, vuxenrelationer, leken m.m. En gång per termin genomförs barnråd i grupp tillsammans med våra 4-5-åringar. Här ställer pedagogerna frågor till barnen och diskuterar allmänt kring trygghet och trivsel. Exempel på frågor är var barnen önskar att vi vuxna ska befinna oss så att de vet var de kan nå oss om de behöver oss, om barnen känner att de får tröst om de är ledsna, vem de helst blir tröstade av osv.

Genom att kartlägga verksamheten kan vi se om våra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering fungerar. Eventuella problem blir tydligare. Det blir lättare att förstå varför kränkningar eller fall av diskriminering uppstår, i vilka sammanhang och hur det tar sig uttryck. För att all personal ska få kännedom om vilka åtgärder som behöver vidtas har vi gemensamma genomgångar på APT och studiedagar och det är även här vi följer upp hur åtgärderna fungerar.

Sammanställning av kartläggning utifrån trygghetsvandring

Under hösten 2025 genomfördes trygghetsvandringar utomhus med våra 4- och 5-åringar. Under trygghetsvandringen ställdes frågan om det finns ställen på gården där barnen är rädda för att vara eller inte tycker om att leka. Det framkommer att barnen kan bli rädda där det upplevs mörkt, där träd och buskar skymmer ljuset, i synnerhet om de inte ser någon pedagog. Ett par barn säger att de ibland blir rädda på den stora kompisgungan om barnen gungar för högt för det känns läskigt. Det kan även vara otäckt om det är för många barn på gungan samtidigt. De äldre barnen tycker inte att det är så kul vid båtlekplatsen eftersom där saknas gungor. Hinderbanan upplevs svår enligt ett barn och därför tycker hen inte om att vara där.

På frågan var barnen vill att pedagogerna ska vara när vi är utomhus framkommer det att barnen vill att vi ska vara nära ingången till deras avdelning så att de alltid vet var vi är. Flera barn nämner också att de vill att vi ska vara vid vagnarna där barnen sover, vid gungorna och vid den stora rutschkanan. Nya trygghetsvandringar utomhus är planerade till vecka 43-44, höstterminen 2026.

Under våren 2026 genomfördes trygghetsvandringar inomhus. På frågan hur det känns att gå till förskolan tycker en övervägande majoritet att det känns bra för att det är roligt här, de längtar hit för att få leka med sina kompisar. Ett barn svarade att hen ibland är lite ledsen vid lämning och inte vill släppa mamma, då hen saknar sin familj när hen är på förskolan. Ett barn svarade "Jag tycker om detta stället". Över lag verkar barnen trivas väldigt bra på förskolan och svarar med gröna och glada ansikten. Endast ett par barn har svarat med röda och ledsna ansikten, och det är dem som gärna vill vara kvar hemma och mysa med familjen än att gå upp tidigt på morgonen och gå till förskolan.

På frågan om det finns någon på förskolan som kan ge tröst om barnet är ledset eller har slagit sig framkommer att barnen känner att de kan vända sig till både "fröknar" och kompisar om de är ledsna. Ett barn svarade att hen vill att mamma ska trösta, men att det går bra med "fröknarna" också.

Barnen fick även frågan om det finns något rum där de kan bli rädda att vara i och vad som händer där. Ett barn svarade att hen tycker det är jobbigt om det är för många barn i ett rum samtidigt. Ett annat barn svarade att hen kan bli lite rädd i legorummet för att delfinerna känns så verkliga. Ett barn svarade att hen kan bli rädd av att vara i ekorr- och björnrummet för att ett annat barn ibland blir argt och utåtagerande. Ett barn svarade att toaletterna kan upplevas skrämmande för att det är lite mörkt där ibland och det bildas skuggor av kläderna som upplevs obehagliga och liknar ett monster.

Flera synpunkter kom gällande toaletterna på grund av att barnen upplever att de inte alltid får vara i fred utan att någon öppnar och tittar, alternativt drar i dörren. Ett barn svarade att det är äckligt när någon glömt att spola i toaletten.

På frågan var barnen vill att pedagogerna ska vara när vi är inomhus framkommer det att barnen vill att vi ska vara i det stora matrummet vid borden. Några nämner att de vill att vi ska vara överallt där barnen är, där barnens lekar pågår. Många barn svarar att vi kan "vara var vi vill". Barnen verkar över lag väldigt trygga i vår inomhusmiljö och visar det genom att peka på glada gröna ansikten under trygghetsvandringarna.

På frågan om det finns något rum där barnen inte tycker om att leka och i så fall varför de inte vill leka där, svarade några barn att det stora matrummet är lite tråkigt eftersom det inte finns så mycket att leka med där. Ett barn svarade att hen inte tycker om myshörnan, eftersom man bara får leka lugna lekar där. Över lag framgår att många barn hellre leker friare lekar än att ha bordsaktiviteter eller stillsamma lekar. Det finns också barn som inte tycker om att vistas i kapprummet, eftersom det ofta upplevs lite stökigt om många barn och vuxna är där samtidigt. Ett barn svarade att det är jobbigt att vara i kapprummet för att hen inte klarar att klä på sig själv.

Samanställning av kartläggning utifrån barnråd

Under barnråden med våra 4- och 5-åringar framkommer att barnen vill att pedagogerna ska vara synliga och närvarande både inomhus och utomhus. Många av barnen (främst våra 5-åringar i björngruppen) vill leka utan en pedagog och har saknat möjligheten att kunna gå ut och leka självständigt i lekhallen under våren när vi haft vår temporära avdelning där. Barnen uttrycker att de vill att pedagogerna ska cirkulera mer på gården för att uppmärksamma eventuella konflikter och andra besvärande situationer.

Under barnrådet med 5-åringarna fick de framföra önskemål om hur de skulle vilja utnyttja den del av gården där paviljongen kommer att stå fram till juli 2026. Barnen hade flera olika tankar och idéer, men tyvärr fick vi besked från kommunen att denna del av gården är parkmark som inte får inhägnas och att staketet därför ska återställas till hur det såg ut innan paviljongen kom på plats. På grund av detta kunde barnens önskemål kring gården inte tillgodoses.

Mål och åtgärder

Alla barn på Granviks förskola ska känna sig trygga, känna tillit till pedagogerna och bli respekterade för den de är. Pedagogerna ska arbeta aktivt mot kränkande behandling och diskriminering och lära sig upptäcka eventuella kränkningar. Arbetet med allas lika värde, genusperspektiv, normkritik och jämställdhet ska vara ständigt levande för att medvetandegöra pedagogerna om sitt förhållningssätt mot barnen. Att vara närvarande pedagoger som ständigt sätter tryggheten i fokus är vår allra största prioritet.

Konkreta mål och åtgärder utifrån uppsatta mål

1. Ökad trygghet, gemenskap och goda kompisrelationer.

- **Åtgärd:** Arbeta aktivt med socialt samspel under hela läsåret för att förebygga konflikter och stärka gruppdynamiken. Arbetet sker bland annat med hjälp av kompisböcker, teater och rollspel.

2. Tryggare relationer mellan barn och pedagoger på hela förskolan.

- **Åtgärd:** Uppmärksamma och bekräfta varandras barn på avdelningarna så att barnen kan knyta an till pedagoger på andra avdelningar än den egna. Gemensamma aktiviteter på fredagar för att lära känna varandra bättre. Låta barnen byta avdelning under frukost/mellanmål när det är möjligt för att barnen ska bli trygga med fler pedagoger.

3. Utvecklad motorik och förbättrad inlärning.

- **Åtgärd:** Upprätthålla arbetet med arbetsmaterialet Balanserade Barn för att stärka och utveckla barnens motorik, inlärning och samspelet mellan barnen. Att låta barnen röra på sig samtidigt som undervisningen pågår ökar barnens fokus och koncentrationsförmåga och skapar goda förutsättningar för att barnen ska vilja vara aktiva även under fritiden. Genom en aktiv vardag i förskolan bidrar vi till att lägga grunden för rörelseglädje och ett aktivt liv.

4. Ökad trygghet och säkerhet på förskolan.

- **Åtgärd:** Cirkulera på gården för att skapa trygghet hos barnen, stärka relationen mellan barn och pedagoger på förskolan samt minska risken för att kränkande behandling och diskriminering uppkommer. Alltid ha en pedagog stationerad vid rutschkanan och kompisgungan där barn kan upplevas otrygga samt ha en tydlig kommunikation mellan pedagogerna för att undvika skador, missförstånd och konflikter. Inomhus ska pedagogerna vara synligt stationerade så att alla barn kan se vart de vuxna befinner sig, samt att de vuxna då kan ha god överblick och höra vad barnen säger samt se vad de gör.

5. Förbättrad kommunikation och samspel i relationer.

- **Åtgärd:** Arbeta aktivt med TAKK, bildstöd och tydliggörande pedagogik så att barnen får möjlighet att utveckla sin kommunikativa förmåga. Att kunna

kommunicera på flera olika sätt utifrån sin egen förmåga stärker barnens samspel i relationer, utvecklar leken och minimerar antalet konflikter.

6. Förbättrad lekförmåga hos barnen.

- **Åtgärd:** Vara närvarande i barnens lekar för att stötta och utmana där det behövs. Pedagogernas närvaro gör att vi kan hjälpa barnen att förstå lekkoderna och stötta barnen i att hantera uppkomna konflikter.

Åtgärder utifrån de sju diskrimineringsgrunderna

Utifrån kartläggning och analys av trygghetsvandringar samt barnråd framkommer inte att det förekommer någon diskriminering på förskolan. Nedan följer hur vi arbetar förebyggande utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Kön

Kollegiala diskussioner på APT och studiedagar. Utifrån nya kunskaper fortsätta att se över miljö och material, exempelvis böcker, pussel, sånger samt hur lekmaterial presenteras. Barnen bemöts inte utifrån sitt kön eller vad de har på sig. Barnen är inte sitt kön och ska inte förväntas uppträda enligt bestämda könsmönster. Observera barngruppen för att upptäcka strukturer. Bygga självkänsla hos barnen genom att bryta negativa förväntningar, byta ut ordet *inte*, undvika tjat och låta alla barn komma till tals. Skilja på person och prestation, i stället för att säga att barnen är duktiga kan vi poängtera vilken tillgång de är. Visa intresse genom att ställa frågor i stället för att värdera barnens alster. Undvika fysisk beröring i negativa situationer.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Barnen bemöts inte utifrån sitt kön eller vad de har på sig. Fortlöpande utbildning av personalen. Vi utgår inte ifrån att barn, vårdnadshavare eller personal är heterosexuella. Kontinuerlig översyn av blanketter och språkbruk, t. ex. att använda icke normativa begrepp.

Etnisk tillhörighet

Vi arbetar enligt handlingsplan för mottagande av nyanlända barn samt för modersmålsstöd i förskolan. Öka förståelsen för egen och andras kulturer genom att servera mat från olika världsdelar/länder och göra olika kulturer levande i undervisningen genom att t. ex. uppmärksamma olika kulturella traditioner och högtider. Uppmärksamma Sveriges nationella minoriteter och deras kulturer.

Funktionsnedsättning

Miljön är tillgänglig för alla oavsett behov. Utbildning inom barnets specifika funktionsnedsättning och behov för den personal som är berörd. Aktiviteter är anpassade så att alla barn kan vara delaktiga och känna sig som en tillgång i gruppen.

Sexuell läggning

Pedagogerna presenterar olika familjekonstellationer genom böcker, filmer, rollekar och annat material där heterosexualitet inte är normen. Vi utgår inte ifrån att barn, vårdnadshavare och personal är heterosexuella. Vi ser över blanketter och språkbruk, t. ex. att använda icke normativa begrepp.

Ålder

Vi anpassar aktiviteter efter barnens ålder och mognad samtidigt som vi erbjuder aktiviteter baserade på barnens intresse så att de kan umgås över åldersgränserna. Pedagogernas ansvarsgrupper är åldersblandade och utgår ifrån intresse och spetskompetens för att undvika stereotypa normer, t. ex. att unga människor har bättre IT-kunskaper än äldre.

Religion

Vi uppmärksammar olika religioner och dess kulturella inslag, både i vardagen och genom exempelvis "matveckan". Vi bedriver utbildning som inte ensidigt påverkar barnen till förmån för den ena eller andra åskådningen, dvs. undervisningen är saklig, allsidig och icke-konfessionell. Vi samarbetar med familjerna för att öka vår kunskap.

Rutiner för utredning och åtgärder

Den som upplever sig ha blivit kränkt ska alltid tas på allvar. Att inte bli tagen på allvar innebär att bli dubbelt kränkt. Barns uppfattning om vad som är kränkande kan ibland tyckas vara en småsak för den vuxne, men så är det aldrig för barnen.

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling och diskriminering

- Personalen ska vara närvarande och uppmärksam på vad som sker i samspelet mellan barnen för att kunna avvärja eller förhindra eventuella konflikter.
- När en konflikt uppstår ska personalen ansvara och göra barnen delaktiga i att lösa konflikten direkt.
- Förskolans personal ska solidariskt använda sig av gemensamt beslutade regler och tillvägagångssätt.

- Regelbundet arbete med kompisregler.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- All personal har skyldighet att akut ingripa när de ser eller hör barn som bråkar eller utsätter andra för kränkande behandling och/eller diskriminering.
- Samtal ska ske mellan de inblandade inom 48 timmar för att försöka kartlägga bakgrunden till den uppkomna situationen.
- Ansvarig personal informerar de inblandades vårdnadshavare samma dag som samtal skett med de inblandade. Det är viktigt att vara uppmärksam på om en kränkning är en enstaka händelse eller om den är en del av systematiska och återkommande kränkningar.
- Ansvarig personal upprättar en kränkningsanmälan (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön) som lämnas till rektor. Rektor ska alltid informeras om kränkningar.
- Rektor ansvarar tillsammans med huvudmannen/styrelsen för att utreda kränkningsanmälan utan dröjsmål, inom två veckor.
- Beslut fattas om vilka åtgärder som ska vidtas.
- Vid behov kontaktas specialpedagog för stöd och handledning.
- Rektor ansvarar för att åtgärder följs upp samt för att kränkningsanmälan arkiveras.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

- Den personal som får kännedom om kränkande behandling av vuxen mot barn är skyldig att i första hand konfrontera den vuxna som kränker samt att informera rektor omgående.
- Rektor och den personal som uppmärksammat kränkningen samtalat tillsammans med den vuxna som utfört kränkningen samt övrig berörd personal inom 48 timmar.
- Vårdnadshavare ska omedelbart informeras och få möjlighet att samtala med berörda parter samt rektor inom 48 timmar.
- Hela processen dokumenteras på avsedd blankett (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön).
- En handlingsplan med åtgärder ska upprättas utan dröjsmål, inom 2 veckor. Om kränkningen är av allvarlig karaktär kan medarbetaren bli avstängd från arbetet under utredningens gång. Om medarbetaren bedöms ha begått en brottslig handling som är straffbar enligt brottsbalken, kan omständigheterna, beroende på brottets art och övriga relevanta förhållanden, utgöra grund för uppsägning.
- Rektor ansvarar för att åtgärder följs upp samt för att kränkningsanmälan och handlingsplanen arkiveras.

Rutiner för uppföljning och dokumentation

Uppföljning ska ske med samtliga berörda och alla ska ges möjlighet att komma till tals. Rektor ansvarar tillsammans med berörd avdelningspersonal för att uppföljningen genomförs och dokumenteras.

- Rektor fattar beslut gällande *när* uppföljning ska ske, *vad* som ska följas upp och *vem* som ska ansvara för uppföljningen.
- Uppföljning sker med hjälp av observationer i barngruppen och uppföljningssamtal med berörda vårdnadshavare.
- Vid behov kontaktas specialpedagog för stöd och handledning.
- Ärendet avslutas när samtliga parter anser att den kränkande behandlingen har upphört.
- Hela processen dokumenteras på avsedd blankett (bilaga 1: Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön). Blanketten arkiveras av rektor.
- Vid behov upprättas en handlingsplan. Vårdnadshavare ska i den mån det är möjligt erbjudas att vara delaktiga i utformningen av handlingsplanen.

Ansvarsförhållande

Rektor har huvudansvar för att innehållet i denna plan mot kränkande behandling och diskriminering följs upp, utvärderas och revideras årligen samt att utredningar genomförs enligt gällande lagstiftning. Samtliga medarbetare ansvarar för att förebygga, upptäcka, anmäla, dokumentera och agera vid misstanke om kränkande behandling eller diskriminering.

När vårdnadshavare gör förskolan uppmärksam på att kränkande behandling eller diskriminering förekommer

Vårdnadshavare som misstänker att ett barn utsätts för kränkande behandling eller diskriminering ska i första hand kontakta ansvarig pedagog alternativt vända sig till rektor. Rektor ansvarar för att anmälan utreds skyndsamt, att åtgärder sätts in för att förhindra fortsatt kränkning/diskriminering, att återkoppling sker till vårdnadshavare samt att ärendet följs upp tills dess att ärendet kan avslutas.

Källförteckning

SFS 2008:567. *Diskrimineringslag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/ (Hämtad 2026-09-01)

SFS 2010:800. *Skollag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/ (Hämtad 2026-09-01)

SFS 2018:1197. *Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197/ (Hämtad 2026-09-01)

Skolverket (2025). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18, rev. 2025*. <https://www.skolverket.se/getFile?file=13295> (Hämtad 2026-09-01)

UNICEF Sverige (2024). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. https://assets.ctfassets.net/gl8rzq2xcs2o/FUJ64Tf4T7SHdFcZPfj7Y/ccbb852dda_c1ff7287134cdf7579b691/UNICEF_Barnkonventionen_fullversion_2024_1.pdf (Hämtad 2026-09-01)

Bilaga 1. Rapportering om avvikelse i arbetsmiljön vid Granviks förskola

Rapporteringen avser tillbud, olycksfall och kränkning/diskriminering

Händelseuppgifter

När – ange datum:	
Var – ange plats:	
Tidpunkt:	
Vad – ange om rapportering avser tillbud (oj!), olycksfall (oj!) eller kränkning/diskriminering:	
Vem – ange om rapportering avser förskolebarn eller anställd:	
Anmälarens namn:	

Fyll i nedanstående vid tillbud och olycksfall

Namn på den skadade:	
Beskrivning av händelseförloppet:	
Närvarande vid tillbudet/olycksfallet:	
Uppfattning om orsak:	

<i>Förslag till åtgärd eller utförd åtgärd:</i>	
<i>Ansvarig för åtgärd:</i>	
<i>Tid när åtgärd ska vara utförd:</i>	

Fyll i nedanstående vid kränkning/diskriminering

<i>Vem – ange om händelsen avser förskolebarn, anställd, visstidsanställd, timvikarie eller inhyrd personal.</i>	
<i>Beskrivning av händelseförloppet:</i>	
<i>Konsekvens – har den utsatta tagit skada psykiskt eller fysiskt, beskriv i så fall hur:</i>	
<i>Förslag till åtgärd eller utförd åtgärd:</i>	
<i>Uppföljning – ange när uppföljning ska ske och vad som ska följas upp:</i>	
<i>Ansvarig för uppföljning – ange namn:</i>	